

Trosky z Bohuslavi

foto Fanouš Vávra

Milý čtenáři!

Televize dělá mi často společníka.

Nejsem divák Novy, nejčastěji se dívám na kanály televize Prima.

Z jejich vlastní tvorby sleduju ale jen Pohlreicha.

V jeho hospodských eskapádách potkávám normální lidi, žádné kreatury z jiných reality show a estrád. Rád se koukám na ty lahůdky na talíři a kuchařskou fantazii, stejky, roštěnky, krkovičky... Jen tu petrželku bych mu narval do prdele. A nostalgicky vzpomínám na ty ceny...

Ukusuju k tomu rohlík s třenou nivou nebo česnekovou pomazánkou z kelímku. Nebo rovnou česnekové brambůrky. Zapíjím je kozlem z plechu.

A na sobě mám dva svetry, samozřejmě... 😊

- ♦ Rada města odvolala na základě výsledku výběrového řízení na ředitele/ku Turnovských památek a cestovního ruchu k 31. lednu 2023 Elišku Gruberovou z funkce ředitelky. Následně rada města jmenovala na základě výsledku výběrového řízení k 1. únoru ředitelkou Andreu Berndtovou.
- ♦ Turnov v elektronické aukci, pořádané 30. listopadu společností Gaute, koupil průmyslový objekt, administrativní budovu a přilehlé nemovitosti v lokalitě Koňského trhu za vyvolávací cenou 25,28 milionů korun.
- ♦ Zastupitelstvo města schválilo vypsání výběrového řízení na zhotovitele stavby „Rekonstrukce komunikace Durychov“ s termínem realizace v roce 2023 a tím závazek rozpočtu města pro rok 2023 v předpokládané výši 7,3 milionu korun a zároveň schválilo vypsání výběrového řízení na zhotovitele stavby „Rekonstrukce ulice Antonína Dvořáka“ s termínem realizace v roce 2023 v předpokládané výši 8,2 milionu korun.
- ♦ Vánoční řemeslnické trhy se konají **v pátek 9. a v sobotu 10. prosince** na obou stranách náměstí Českého ráje a také v prostorách Muzea Českého ráje ve Skálově ulici. Trhy budou slavnostně zahájeny v pátek 9. prosince v 10 hodin, uzavře je Česká mše vánoční J. J. Ryby v sobotu 10. prosince v 18 hodin. Na hlavním pódiu u kašny se objeví turnovští i regionální umělci. Bohatý hudební program už v pátek dopoledne odstartují děti za všech základních škol Turnova. Nejen školy pak rozloží vlastnoručně vyrobené zboží, které chystají na své vánoční stánky. Vlastní stánek budou mít také neziskové organizace i starosta města, který vás v pátek od 16 hodin zve na Starostův čaj. Do Muzea Českého ráje ve Skálově ulici se určitě zajděte podívat na pohádku nebo vyzkoušet řemeslnou dílnu. Při té příležitosti se můžete zastavit na některé z výstav nebo u Stromu splněných přání. Dětem z dětských domovů u něj můžete nadělit malý nebo větší dárek už od 27. listopadu, v atriu muzea strom přání zůstane až do 18. prosince. (Marcela Jandová)

♦ České dráhy uzavrou svoji pokladnu na turnovském nádraží s koncem platnosti starých jízdních řádů – tedy 10. prosincem. Liberecký kraj už ji nechce dál dotovat. Jízdní doklady pak bude možné zakoupit po nástupu do vlaku Českých drah u průvodčího bez manipulační přírážky.

♦ Sdružení Český ráj vydalo na podzim novou tiskovinu – *Rozhledny a vyhlídky Českého ráje*. Materiál stručně představuje 14 známých rozhleden z celého regionu a zmiňuje také skalní vyhlídky, hradní a zámecké vyhlídky z ochozů nebo věží a nevynechá ani místa dalekých rozhledů.

„Na základě naší spolupráce s informačními centry a jejich podnětů jsme se rozhodli zpracovat brožurku s přehledem rozhleden. Tyto jsou v materiálu řazeny v abecedním pořadí a doplněny fotografiemi od známých autorů,“ uvedla Lucie Podařilová ze Sdružení Český ráj. V brožurce tak má své místo nejznámější rozhledna Kozákov, nejnižší rozhledna Járy Cimrmana i krásná cihlová rozhledna na pomezí Českého ráje a Jizerských hor - Kopanina.

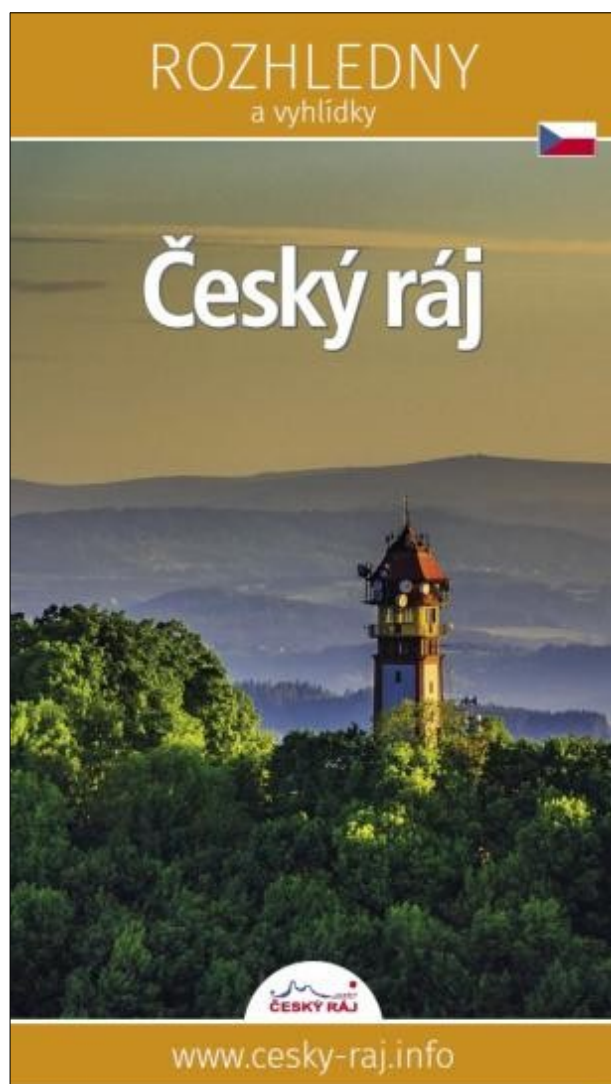
Každé rozhledně jsou v tiskovině věnovány dvě strany, celostránkovou fotografií doplňuje stručný text s informacemi o objektu, legenda k danému místu, jako například otevírací doba, vstupné i možnost občerstvení.

„Vybírali jsme převážně z nových fotografií pořizovaných ze vzduchu ať už profesionálními drony nebo z balonu. Zařadili jsme také fotky výhledů z rozhleden, ale i ty klasické ze země,“ doplnila Lucie Podařilová.

Ve stručném přehledu brožura uvádí hradní a zámecké vyhlídky jako jsou například výhledy z hradů Trosky, Frýdštejn nebo Kumburk a ze zámků Hrubá Skála a Humprecht. Skalních vyhlídek je v Českém ráji a zdejších skalních městech mnoho, za zmínku stojí jistě vyhlídka Zahrádka na Maloskalsku nebo samostatné skalní

vyhlídky Hlavatice nebo Krkavčí skála. Mezi místa dalekého rozhledu a dominantní kopce v regionu patří kromě Kozákova také Vyskeř, Zebín a vrch Mužský. Zmínit musíme i unikátní věžový vodojem v Ohrazenicích, který se veřejnosti otevírá pouze pár dní v roce.

Brožura byla vydána v nákladu pět tisíc výtisků a je návštěvníkům k dispozici zdarma v informačních centrech nebo také ke stažení na webových stránkách sdružení. (Marcela Jandová)

♦ Přírodní koupání v biotopu v Dolánkách

Ačkoli roční období snad brzy začne přát spíše zimním sportům, koupání v Dolánkách je stále aktuálním tématem. V listopadu proběhla další plánovací schůzka k nové podobě přírodního koupání v místě bývalého koupaliště.

V současné době vzniká projektová dokumentace pro vydání stavebního povolení na biotop v Dolánkách. Měla by být finalizována do konce roku 2022. Koupací biotop tak nyní dostává přesnější podobu.

Projekt počítá s přírodním areálem, který by měl být protiváhou koupání v Maškově zahradě. Voda v přírodní nádrži bude čištěná přirozeným způsobem. V místě původního plaveckého bazénu vznikne malé čistící jezírko s kořenovým systémem. Čerpadlo, které zde bude umístěno, bude v provozu pouze v letních měsících tak, aby udrželo vodu v koupací nádrži hygienicky vyhovující. Další ošetření vody není plánováno.

Samotné koupací jezírko bude rozděleno na plaveckou část s hloubkou zhruba 2 metry a menší část pro děti s hloubkou do 1,5 metru. Oddělí je kamenná hráz, případně dřevěný chodník. Celý biotop bude po obvodu zpevněn menšími kameny a osazen vodomilnými rostlinami. Vyroste zde několik mol. Koupací biotop zůstane volně přístupný bez oplocení, a zároveň bez dozoru plavčíků nebo další obsluhy.

Počítá se se zřízením sociálního zázemí a stánku pro prodej drobného občerstvení. Vzhledem k tomu, že důraz je kladen na přírodní koupání, občerstvení získá spíše podobu základního prodeje bez kuchyně, a to především s ohledem na životní prostředí.

Jak řekl starosta Tomáš Hocke: „Je třeba vnímat, že má vzniknout protiváha koupání v Maškovce. V Maškově zahradě je zajištěna maximální vybavenost, s atrakcemi, s vysokým stupněm dozoru i zázemí v podobě občerstvení.“

V Dolánkách oproti tomu stavíme přírodní záležitost, kterou chceme obohatit koupání pro vyznavače tzv. říčních lázní. Nepočítá se tedy ani se vznikem dalších parkovacích míst. Předpokládá se, že lidé na místo dojdou z centrálního parkoviště Na Lukách nebo dojedou na kole. Koupací biotop pouze obohatí současnou podobu údolí.“ (Marcela Jandová)

♦ Turnovské kulturní tipy:

středa 7. prosince, 18:00, kino Sféra

Pavla Bičíková – Žhavá Andalusie

Putování po krajině jižního Španělska s fotografkou Pavlou Bičíkovou.
Cestovatelský klub, kino Sféra od 18 hodin, vstupné 100 Kč.

středa 7. prosince, 19:00, městské divadlo

Daniel Hůlka & Jiří Škorpík

Setkání nepřehlédnutelných postav naší kulturní scény, operního zpěváka Daniela Hůlky a hudebního skladatele Jiřího Škorpíka, kteří mají za sebou, až dnes neuvěřitelných, více jak dva tisíce společných koncertů či muzikálových představení. Možností bude také se na cokoliv zeptat a promluvit si, pánové chtějí pro vás navodit klidnou, milou a upřímnou atmosféru, která potěší, uvolní a pohladí. Věříme, že se tak stane...

pátek 9. - sobota 10. prosince

Divadlo v divadle

NOTDIS, nezávislý studentský divadelní soubor z Turnova, oslaví v prosinci první rok svého fungování pod novým názvem. Stejně jako v minulých letech si NOTDIS připravil pro turnovské diváky divadelní minifestival, který se tentokrát bude konat ve dvou dnech.

Ve spolupráci s turnovskou Městskou knihovnou Antonína Marka zve v pátek 9. prosince do knihovny na nádraží, kde uvede dramatizaci Erbenovy balady Lilie – „Vy mlčíte, Karle?“. V sobota 10. prosince v Městském divadle Turnov uvede NOTDIS hned dvě premiéry. Večer, který se ponese v duchu hudby a nastávajících vánočních svátků, otevře představení Můj lékař Mendelssohn, které vzniklo v koprodukcii s DAMU a HAMU v režii Jolanty Lipkové a Eliáše Gaydecky.

Akce je realizována za podpory města Turnov.

Pobočka městské knihovny na vlakovém nádraží/ Městské divadlo Turnov vždy od 19 hodin, předprodej vstupenek do divadla na www.kcturnov.cz

rovensko p. t.

♦ **KŘEČOVICE** – Mikulášské slavnosti **3. prosince 16:00** u hasičárny.

Přijďte se svými dětmi strávit příjemné předvánoční odpoledne.

Občerstvení připraveno.

Jen mi tak napadá, čemu v Křečovicích říkají hasičárna. Asi té boudičce před kravínem, u které stavěla pojízdná prodejna...

♦ Tak už i v Ro-
vensku je vánoční
strom...
Foto Fanouš Vávra

turnovsko

♦ **PRACKOV, MÍROVÁ p/K –**

1919
2022

103 let

Kaple Panny Marie na Prackově

**Stříbrná neděle 11. prosince 2022
od 14 hodin v Prackově:**

XII. Vánoční koledování u Kaple Panny Marie

**Vánoční zpívání
se Skauty z Turnova.**

*Tradičně budou domácí dobroty, připravené s láskou členy a sympatizanty spolku,
aby v bříše nekručelo. Bude i něco na zahřátí, aby huba nemrzla.*

*Přijďte si udělat chvilku skutečného vánočního klidu v atmosféře
komorního setkání na úpatí strážné hory Kozákov.*

Zve Spolek přátel prackovské kapličky

♦ **TROSKY** – A taky na Troskách je vánoční stromek.

Na fejbůčku státního hradu ho zachycuje fotografie ve fázi „vytáhli jsme ho nahoru.“
Následně byl ozdoben a rozsvícen atd...

A tím tak pomalu končí seznam míst, která u mě mají protekci a vánoční strom jim „opublikuju“...

Já, ačkoli vánoce nemám rád a neslavím je, mám kouličkama a různějma perličkovejma ozdobičkama ozdobnej fíkus celej rok...

lomnicko

♦ K hlavní akci závěru roku bezesporu patří tradiční vánoční výstava *Betlémy*, která se v lomnickém muzeu koná už po jednadvacáté. Specifikem letošního ročníku bude prezentace části sbírky manželů Gabriely a Jaroslava Krčka příznačně nazvané „*Kouzelné vánoce s panenkami a dětskými pokojíčky*“. Premiéru bude mít také rozměrný, pět a půl metru dlouhý betlém, současná práce řezbáře pana Zdeňka Horny ze Bzí u Železného Brodu. Výstava je otevřena každý den až do 6. ledna, včetně pondělí, vždy od 9 do 16 hodin.

Zavřeno bude pouze 24. 12., 31. 12. 2022 a 1. 1. 2023.

Otevřena je i muzejní kavárna s možností občerstvení.

Samostatnou kapitolu výstavy bude tvořit část souboru téměř stovky návrhů na pohlednice akademického malíře Jiřího Škopka z Jaroměře. Především se bude jednat o kouzelné zimní motivy, krajinu a historickou architekturu Podkrkonoší, Českého ráje a Podorlicka, zachycenou nezaměnitelným výtvarným rukopisem autora.

Návštěvníci si budou moci opět zakoupit kromě běžně nabízeného sortimentu různé vánoční zboží od pohlednic (včetně široké palety z vydaných J. Škopkem), velkého výběru vystřihovacích betlémů mnoha proveniencí, světelných okenních portálů, skleněných figurek, perníčků, věnečků až po další vánoční dekorace.

♦ **LOMNICE n/P** – Z facebookových stránek Lomnického řemeslného pivovaru jsem si stáhnul tuhle fotografii. Ploužnický tmavý speciál 13. No, zní to dobře.

No, dobře nám bylo letos v dubnu v Ploužnici, tak snad tam bude pěkně i příští jaro s touhle - předpokládám – dobrůtkou...

♦ **LOMNICE n/P –**

A tady je ještě plakát na divadelní představení v lomnickém Tylově divadle.

Bohužel je špatně čitelný, tedy zopakují, že inscenaci do Českého ráje doveze Divadlo Kalich, režíruje ji Jakub Nvota.

♦ **STRUŽINEC –** Rekonstrukce propustku přes Královský potok a uzavírka ve Stružinci se zjevně protáhne do 10. prosince.

semily

♦ Pro všechny, kteří ještě nestihli přednášku o paní Patočkové, vypisujeme ještě jeden termín. Toto datum je pro přednášku více než vhodné, protože v tento den má svátek Květoslava a stejný den se v liturgickém kalendáři slaví svátek Neposkvrněného početí Panny Marie, tedy světice, kterou paní Patočková velmi ctěla. Doporučujeme rezervaci na tomto emailu svikova@muzeumsemily.cz nebo na telefonu 775859001.

8. 12. 2022 17:30 v semilském muzeu

♦ Burza knih se koná **9. prosince** ve vestibulu Jitřenky od 8 do 17 hodin.

♦ **OMÁN - NA SOUŠI I POD VODOU S MICHALEM ČERNÝM**

7. 12. 2022 19:00 v předsálí KC Golf

Tato perla Arabského poloostrova zažívá v posledních letech obrovský turistický boom. Většina turistů míří na jih do dovolenkového letoviska Salalah, my se však podíváme na sever do hlavního města Muscat a jeho okolí, které má hodně co nabídnout. Zdejší architektura je jak z pohádky Tisíce a jedné noci. Vydáme

se také do hor, které se kousek od Muscatu tyčí až do výšky 3000 metrů a nevynecháme ani poušť Wahiba Sands na východě země. Hlavní cíl pro výpravu do Ománu bylo potápění a fotografování pod vodou kde je velký výskyt kareta velrybích žraloků, kteří se zde shromažďují díky velkému množství planktonu obsaženého ve vodě. Pod vodou je toho k vidění ale samozřejmě mnohem více...

semilsko

♦ **STUDENEC** – Pátý ročník soutěže o nejlepší knihovnu v regionu vyhlásil na jaře Liberecký kraj ve spolupráci s Krajskou vědeckou knihovnou v Liberci. Vyhlášení výsledků spojené s udílením finančních odměn z rozpočtu kraje v celkové výši 40 tisíc korun se uskutečnilo 29. listopadu v KVK v Liberci. Za okres Semily zvítězila Obecní knihovna Studenec, za Českolipsko Obecní lidová knihovna v Okrouhlé, za Jablonecko Místní knihovna Jílové u Držkova, za okres Liberec Místní knihovna ve Višňové.

„Vítězové soutěže Nejlepší knihovna Libereckého kraje za rok 2022 jsou opět z menších obcí. Moc oceňuji snahu všech knihovnic a knihovníků, a také starostek a starostů, z malých obcí zejména. To proto, že malé obce mají omezené finanční možnosti. Pokud si uvědomují potřebnost knihovny v obci, podporují ji a modernizují, toto ocenění si zaslouží. Knihovny v obcích jsou často jedinými místy pro setkávání místních, programy pro děti, besedy, zkrátka prostorem pro velmi důležitý komunitní život,“ uvedla radní Květa Vinklátová.. Titul knihovna roku se uděluje jednou za dva roky první ročník se uskutečnil v roce 2014.

železnobrodsko

♦ **ŽELEZNÝ BROD** –

VOLHA
BYL NÁŠ PŘÍSTAV
1. 12. 2022 – 26. 3. 2023

NA BĚLIŠTI
NÁRODOPISNÁ EXPOZICE MĚSTSKÉHO MUZEA V ŽELEZNÉM BRODĚ
OTEVÍRACÍ DOBA | SOBOTA A NEDĚLE | 9–12 | 13–16 HODIN

Advent Krásná

6. - 10. prosince 2022

Kittelův dům. Příležitostná kavárna a dobročinný jarmark, vždy 15:00 až 19:00

Út. 6.12. 16:00 Čtení u kamen - Anděl v Kulichu.

St. 7.12. 16:00 Zázraky ze lnu a tvarohu- význam, užití, ochutnávka

Čt. 8.12. 16:00 Čtení u kamen - pověsti o doktoru Kittelovi

Pá 9.12. 16:00 Devítipodlahová bába - povídání, ukázka, ochutnávka

So - 10.12. Fara, kostel sv. Josefa, Kittelův dům

08:00 Roráty - Rorate coeli desuper - kostel sv. Josefa

11:00 ZUŠ Liberec - vystoupení - kostel sv. Josefa

12:00 Devítipodlahová bába a další tradiční štědrovečerní jídla a zvyky

13:00 Musica Rustika adventní písně v kostele sv. Josefa

14:00 Musica Rustica - zpívající kavárna v Kittelově domě

15:00 Divadlo - Vánoční hra aneb O tom slavném narození (Tomáš Vůjtek)

15:00 Amici, gaudete! a ZUŠ Jablonec - kostel sv. Josefa

16:30 Mirek Kemel Trio

Adventní předvánoční trh, divadlo, kavárna, řemesla, koncerty

www.kittelovomuzeum.cz

♦ MISTROVSKÁ LEKCE

Městské divadlo Mladá Boleslav
Maria Callas. Výjimečná žena.
Výjimečná umělkyně. Operní diva,
 která zažila úplný vrchol i pád až
 na dno.

Přijďte na hodinu zpěvu a života,
 kde ve své velké činoherní
 premiéře vystoupí Dagmar
 Pecková v roli Marii Callas.

3. prosince, 19:00, KD Střelnice

KAREL KOŠÁREK

– klavírní recitál

7. prosince, 19:00, KD Střelnice

CESTA K VODOPÁDŮM

Divadlo Ungelt, Praha
Dynamická hra, která nás v každé
 scéně přenese na jinou zastávku,
 funguje jako výstižný obraz
 současně společnosti, v níž je těžké
 najít společnou řeč, ať už mezi
 generacemi, mezi rodiči
 a dětmi, mezi muži a ženami, nebo
 jen mezi názorově nesouznícími
 osobnostmi.

8. prosince, 19:00, KD Střelnice

ZAKÁZANÝ OVOCE & WOTAZNÍK

9. prosince, 20:00, Viki Music Bar

HODINY • KEVIN PUTS •

OPERA • PŘÍMÝ

PŘENOS • SVĚTOVÁ

PREMIÉRA V MET •

V prosinci bude v rámci přímých
 přenosů ve světové premiéře
 uvedeno nastudování opery Hodiny

skladatele Kevina Putse, které je adaptací slavného románu Michaela
 Cunninghama, který sloužil i jako předloha stejnojmenného Oscarem
 ověřeného filmu.

10. prosince, 18:45, Kartonka 1904

3. 12. 2022 • JAK SE ŽIJE JEŽKŮM

Potřebují ježci naši pomoc? Co jim
 může ublížit a kdy je jim naopak nej-
 lépe? Ježčí zvyky i pověry. Přednáška
 a exkurze za přezimujícími ježky do
 Stanice pro hendikepovaná zvířata ve
 Vrchlabí. KCEV Krtek od 9.30
 Bližší informace a přihlášky: Dan
 Bílek, dbilek@krnap.cz, 737 225 417

3. 12. 2022 • VÁNOČNÍ JARMARK

Přijďte nasát vánoční atmosféru, vyrobit
 si betlém z papíru a nakoupit vánoční
 dárky a dekorace. Jarmark zahájíme ver-
 nisází vánoční výstavy. Historický dům
 čp. 222 od 10 do 16 hodin

3. 12. 2022 • HLE, HLE, TÁMHLE V BETLÉMĚ

Srdečně vás zveme na vernisáž
 výstavy o krkonošském betlémařství.
 Přijďte se i s vašimi blízkými potěšit
 kouzlem krkonošských betlémů a
 atmosférou tradičních Vánoc. K vidění
 budou betlémy skříňkové, deskové
 i mnohé další, stejně jako množství
 krásných exemplářů betlémových
 figurek ze sbírek Krkonošského muzea. Historický dům čp. 222 od 10
 hodin

8. 12. 2022 • ŽHAVÁ ANDALUSIE

Vydáme se do historických měst Granada, Baesa, Ubada a Ron-
 da. Navštívíme skalní město Torcal a největší evropské dolmeny v
 Antequera. Projdeme po visutých lávkách světoznámou soutěsku El
 Chorro. Během 12denního přechodu hor Sierras de Cazorla poznáme,
 co to je divoká příroda. Třítýdenní putování zakončíme na bujaré
 španělské svatbě. KCEV Krtek od 18 hodin

SWINGOVÉ VÁNOCE

Dětský a smíšený sbor Jizerka Semily
BAND ZUŠ Karla Halíře Vrchlabí Vás zvou
SWINGOVÉ VÁNOCE!

11. prosince, 18:00, KD Střelnice

krkonoše

♦ Dárky s duší Krkonoš

Vánoční dárky k radosti i užitku, jejichž koupí podpoříte místní a s kterými darujete i kousek krkonošské tradice... To jsou certifikované originální produkty, snoubící lásku a úctu k řemeslu i horám. Nebo raději darujete duševní potravu? Pak nepřehlédněte nové publikace místních autorů, které přinášejí řadu vzpomínek těm, co s horami spojili svůj život. A rozšíří obzory nám, kteří se o Krkonoších ještě máme co učit.

K počtení na dlouhé zimní večery Jan Luštinec, věhlasný historik a jedinečný vypravěč, vás prostřednictvím dvou nových publikací pozve do kraje neodmyslitelně spojeného s řekou Jizerou.

Kniha Toulky pojizerskou minulostí vypráví příběhy obcí na řece ležících. Publikace Lokálka vás provede po jedinečné trati Pojizerský Pacifik a přiblíží historii této železnice, která se klikatí údolím řeky z Martinic až do Rokytne. Autorka Danko Šárková vás v knize Krkonoše, seznamte se vrátí v čase a prostřednictvím fotografií a příběhů ukáže drsný i krásný život na horách v dobách dávno minulých.

Komiksy jsou mezi dětmi oblíbeným uměleckým médiem. Ty starší tak potěší Příběhy z Krkonoš, do nichž Jiří Louda přepsal a Tomáš Chlud do komiksů zpracoval nejvýznamnější události krkonošské historie.

Regionální produkty

Říká se, že hory naučily jejich obyvatele pracovitosti, houževnatosti, trpělivosti a kreativitě. A přesně takové jsou jejich výrobky. Pokud tedy sáhnete po dárku, který je opatřen certifikátem Krkonoše – originální produkt®, nemůžete udělat chybu.

Příběh perličkových ozdob píše firma Rautis v Poniklé. Originální, ručně vyráběná ozdoba, ozvláští každý stromek a radost z ní se bude odrážet nejen v dětských očích. Paní Martina Políaková provozuje Dům pod jasanem, kde zároveň zpracovává ovčí vlnu na historických i nových ručních stavech

v drobné hřejivé dárky i dekorace. Doslova roztomilé, ručně šité a malované zástěrky, chňapky, taštičky a mnoho dalšího vyrábí dílna HAMA v Lánově.

Dobroty

Ja-mík od babičky Jarušky vám osladí život, zrovna tak tradiční Krkonošské bobky cukrárny Grand Lada, vyrobené na vlas přesně podle původní, sto let staré receptury. Chutné a navíc zdravé jsou Babiččiny sirupy – nechte si poradit přímo od paní Suškové, který pomůže právě na ty vaše neduhy. Horká medovina zahřeje i po dlouhé procházce, zvláště ta Krkonošská od firmy Apikor z Rudníku. Na silvestrovské jednohubky zkuste klobásy z Biofarmy Pod Hájkem a na chlebičky jejich bio maso. S přáteli a rodinou se sejděte nad šálkem dobré kávy od trutnovské pražírny Volkafe a zkuste k ní i jejich pralinky.

Šperky, které jinde nekoupíte

Z mědi a drahých kovů tvaruje Daniela Roudná spirálky a sestavuje do nejruznějších typů šperků. Určitě je nepřehlédnete na adventních trzích. A stejně nepřehlédnutelné budou i na jejich nositelkách. Vinuté perle nejruznějších barev a velikostí vyrábí Hana Šebková ve Špindlerově Mlýně a Dana Augustová v Malé Úpě. Perličky zvané „vinutky“ poté skládají do náramků, náhrdelníků nebo náušnic.

Kde nakupovat?

Mnoho z uvedených publikací a produktů nabízejí krkonošská informační centra. Další lze objednávat i online - aktivní odkazy najdete v našem článku na webu: www.krkonose.eu/darky-s-dusi-krkonos.

Některé výrobce jistě potkáte na adventních trzích v krkonošských městech a obcích.

/ Alena Cejnarová, Krkonoše – svazek měst a obcí, PULS

A když už jsem se snížil k reklamě, ještě jeden tip.

Vrchlabské infocentrum vydalo nástěnný kalendář, který nabízí neobvyklé pohledy na město. Koupit je ho možné v infocentru v budově radnice.

♦ **DOLNÍ BRANNÁ** – V Muzeu lyžování v podkrkonošské obci Dolní Branná (nedaleko Jilemnice) do 10. prosince probíhá výstava "Branské betlémy". K vidění tu je např. Betlém paní Oliny, Šafaříkův, Zběhlíkův, Sukův, Petříkův nebo Zuzánkův a mnoho dalších. K vidění jsou v otevírací době muzea – každou sobotu v čase 9-11 a 13-17 hodin.

Foto: Krkonoše.eu

♦ **OBŘÍ DÚL – Vodárna Trkač je opravena**

Technická památka vodárna v Obřím dole nedaleko Rudného potoka, známá jako Trkač, prošla letos na podzim opravou.

Opravili jsme samotnou stavbu, její střechu, venkovní fasádu i vnitřní omítky, které kvůli vlhkosti a drsnému klimatu na tomto místě velmi trpí. Zvláštní péči jsme věnovali samotné turbíně, kterou jsme natřeli. Opravy a nátěru se dočkaly i původní dveře a mříže – hlásí Správa Krkonošského národního parku.

Oprava byla součástí projektu Usměrnění návštěvnosti vzhledem k zájmům ochrany přírody Krkonošského národního parku, financovaného prostřednictvím Operačního programu životní prostředí.

Vodárna a 700 metrů dlouhý vodovod sloužily k dopravě vody na Sněžku do České boudy. Postavit ji nechat v roce 1912 hrabě Rudolf Czernin-Morzin. Ukončil tím éru vynášení vody na Sněžku na bedrech nosičů. Toto zařízení sloužilo až do 50. let minulého století, kdy kvůli nedbalé údržbě přestalo fungovat.

/Radek Drahný, KRNAP

jičínsko

♦ JIČÍN – Město získalo více než 59milionovou dotaci na rekonstrukci Knihovny Václava Čtvrťka. Stavební práce začnou příští rok

Celková rekonstrukce a přestavba budovy v Denisově ulici, v níž sídlí Knihovna Václava Čtvrťka, začne v roce 2023. Město bylo úspěšné s žádostí o dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) a zastupitelstvo následně v listopadu 2022 schválilo financování akce. Dotační podpora bude ve 59,733 milionu korun, spoluúcast města činí zhruba 10,54 milionu korun.

Výše nákladů a dodavatel prací ale teprve vyplynou z veřejné zakázky, jejíž vypsání připraví městský úřad.

„Jičínská knihovna sídlí v krásné budově architekta Čenka Musila. Velmi si s kolegyněmi vážíme toho, že můžeme nabízet knihovnické služby právě zde, protože věříme, že nejen na nás dýchá harmonie, příjemná pohoda a vkus. Přesto nám, a hlavně našim čtenářům přestaly prostory stačit. Pořádáme stále více pořadů pro děti i dospělé. Před pár lety jsme nově pozvali na pravidelná setkávání seniory do Klubu aktivních seniorů, studují i ve Virtuální univerzitě třetího věku. Návštěvníci si rádi přečtou noviny a časopisy v čítárně, kde jsou leckdy stísnění, o místu ke studiu nemůže být v provozní špičce ani řeč,“ uvedla ředitelka knihovny a zastupitelka Jana Benešová.

„Druhým aspektem je to, že knihovna nemá bezbariérový přístup do prvního patra, kde sídlí dětské oddělení a jsou zde nevyhovující dámské toalety. Nakonec i náš „bezbariérový“ přístup do knihovny ze dvora je jen provizorní,“ doplnila.

Projekt na rekonstrukci Knihovny Václava Čtvrťka se připravuje od roku 2015. Pracuje s konceptem „obývacího města Jičína“, kdy knihovna má nabízet především pohodlné zázemí pro studium a pro aktivní trávení volného času. Co se týká budovy, změní se prakticky všechno a budou odstraněny veškeré nedostatky, které trápí zřizovatele a pracovníky knihovny. Mimo jiné budou odstraněny bariéry, čímž knihovna nabídne pohodlný přístup pro všechny občany.

Pokud bylo zmíněno trápení, pak bariéry v současné budově, které krajně zneprůchodňují přístup občanům se sníženou pohyblivostí, jsou možná tím největším. Objekt totiž nemá zajištěn bezbariérový přístup do budovy ani do všech pater. Nedisponuje ani adekvátním hygienickým zázemím a kvůli špatnému propojení s interiérem čítárny lze jen velmi omezeně využívat prostor venkovní terasy. Schodiště je ramenové, a proto na něm nelze použít schodolez, ba do třetího nadzemního podkroví vedou pouze staré dřevěné schody, které nejsou pohodlné ani pro plně pohyblivého člověka, natož pro člověka s hendikepem.

Dalším problémem je vysoká vlhkost ve sklepních prostorách, kde je uložen knihovní fond. Knihovna se také potýká s nedostatečným prostorovým vybavením. Se všemi popsány problémy se personál knihovny a představitelé Jičína snažili bojovat, jak jen to šlo, avšak projekt rekonstrukce přichází skutečně v nejvyšší čas.

Součástí záměru je revitalizace a rozšíření oddělení pro dospělé. Chystají se vybudování přístupové rampy k zadnímu vchodu, umístění výtahu pro zajištění bezbariérového přístupu do všech podlaží, úprava hygienických zařízení a opatření proti vlhkosti ve sklepení. Oddělení pro dospělé bude vybaveno

novým nábytkem a skladovací prostory dostanou kovové pojízdné a stacionární regály. Zajistí se tak lepší ochrana knihovního fondu. Díky usnadnění přístupu bude knihovna schopna využít prostory ve třetím nadzemním podlaží, tedy v podkroví.

Knihovna Václava Čtvrťka je důležitým kulturním zařízením a samostatnou příspěvkovou organizací města Jičína. V rámci širšího jičínského regionu představuje klíčové komunikační a organizační centrum, které napomáhá menším knihovnám v okolních obcích v jejich činnosti. Je také významnou informační databankou, pořádá přednášky, poskytuje mládeži klub Free Time, organizuje univerzitu třetího věku a vydává knižní publikace. Pomineme-li veškeré náležitosti stavebních prací a financování, velkou výzvou projektu bude rovněž vystěhování celého inventáře knihovny i najetí vhodného náhradního působiště.

Budova knihovny v Denisově ulici pochází z roku 1924, přičemž původně se jednalo o Studentský dům. Není tedy náhodou, že objekt vyrostl v blízkém sousedství dnešní Základní školy Husova, která dříve bývala učitelským ústavem. Studentský dům měl sloužit jako místo setkávání. Tuto roli Knihovna Václava Čtvrťka přejala a udržuje ji dodnes.

/ Jan Jireš

♦ Stará a nová tradice v Jičíně

Pohádkový festival není jedinou aktivitou nadačního fondu (dříve nadace) Jičín – město pohádky. Zpočátku to byly i besedy a kulturní pořady různého zaměření, piety 1866, rozličné zájezdy. Podstatné byly styky s partnerskou nadací Stichting Jumelage z holandského Wijku, které v podstatě vyvrcholily zaplacením sedmi autobusů jičínských sportovců a skupin do Holandska. Také nadační bylo pořádání prvních čtyř ročníků Valdštejnských dnů, které navázaly na dosud jediné z roku 1934 atd.

Ne všechno se vydařilo – viz například zřízení lesa Řáholečku nebo Babiččina zahrádka na farské zahradě.

Díky periodiku *Místní kultura* jsme vešli v širší známost celostátně. Ocenění jsme byli i na Pražském hradě, kam odjela pětičlenná delegace z Jičína- včetně čarodějnice Remageny. To zařídila pražská nadace *Místa v srdci*, která zorganizovala setkání nadací i na jičínské Bráně. Tam vznikla též myšlenka pořádat každoroční ocenění – „Jivínského Štefana“.

Díky dlouholetému mecenáši a příznivci p. Palatajkovovi jsme mohli osobně a opakovaně představit nadační aktivity v senátu Parlamentu ČR. Tradiční bývaly výlety do skal pro děti, a dosud mj. trvají i jarní výstupy na Zebín. Dále jsme „pachateli“ rozmístění pískovcových artefaktů po městě, Loggii a nemocnici, v prvních letech to bylo zajišťování souborů pro pražské rozsvěcování vánočního stromu atd.

Parta nadačních nadšenců (většinou kantorů) se uměla scházet a zazpívat si na různých místech, přecasto v knihovně zejména před Vánoci. Ty se blíží a s nimi i vzpomínka na koledy a opakující se koncerty britských souborů a varhaníků

v kostele sv. Ignáce. Tato tradice bohužel skončila s Brexitem. Díky patřily tehdy zejména organizaci Prague concert Co a jejímu šéfovi Johnu Tregellasovi, který sem pomáhal tyto soubory a umělce za výhodných podmínek z Británie zvát.

Snímek z jednoho z posledních britských koncertů u Ignáce

Nyní zakládáme tradici novou, navazující na četné a opakující se koncerty skupiny Kůsovic koledníci v celé řadě kostelů v okolí Jičína. Však dobře známe jednu z výrazných protagonistek těchto koncertů. „Petita“ Kůsová, dcera lídra skupiny, bývala dlouhá léta nenahraditelnou oporou organizování a zejména výtvarné složky řady festivalů JMP. Nyní bývá slyšet její hlas i nástroj v celém okrese ve ztvárnění klasických českých koled. Skvělá skupina „Kůsovic koledníci“ je řízena kantorem Petrem Kůsem a posílena nejen učiteli, ale i několika v Jičíně dobře známými muzikanty. Kůsovic začínali ještě s malými dcerami a k nim se přidávali i další příbuzní - i posily z Jičína. Jsou to lidoví muzikanti a hrají tedy i lidové koledy. Jejich krédem je mj. „blížit se době, kdy lidé hráli sami sobě - a pro radost.“ Vydávají i četná cedéčka, mají své internetové stránky a videoklipy. Jejich vánoční koncerty bývají slyšet v kostelích v celém širém okolí.

Zakládáme tedy zřejmě novou tradici, která započne **ve čtvrtek 8. prosince** od 18.00 koledním adventním koncertem právě v nejstarší budově v Jičíně – v kostele sv. Ignáce z Loyoly ...

/ Jaroslav Veselý

♦ **HARRACHOV** – V půli listopadu proběhlo zavěšování repliky skleněného zvonu do kaple sv. Alžběty. Skleněný zvon je největším lákadlem harrachovské památky - 50cm vysoký a 10kg těžký skleněný zvon odlil roku 1916 Julius Klinger. Jeho srdce je ze dřeva potaženého kůží. Zvonilo se na něj při výjimečných událostech, při narozeních mužských potomků harrachovských sklářů nebo při úmrtích bývalých zaměstnanců sklárny. Původní skleněný zvon byl nahrazen novým, který vyrobili sklářští mistři z firmy Sklárna a minipivovar Novosad & syn.

Uvnitř kaple si můžete prohlédnout i unikátní oltář z benátských zrcadel a vitráže oken, za povšimnutí stojí i erb rodu Harrachů nad portálem. V erbu Harrachů jsou tři pštrosí pera, která jsou zapíchnuta do zlaté koule.

Kapličku nechala vystavět Anna Elisabeth Müllerová, manželka ředitele sklárny. Původní dřevěná kaple přestala

sloužit svému účelu, a po zbudování kostela sv. Václava v Harrachově v roce 1786 postupně zanikala.

V roce 1901 ji obnovil hrabě Jan Harrach, který kapličku nechal vystavět v podobě, jak ji vidíme dnes. Pseudogotická stavba byla vysvěcena o rok později. Zajímavostí je, že materiál na stavbu pochází z místních zdrojů. Erby a sochy pak jsou z hoříckého pískovce. Jejich autorem je známý novopacký sochař Antonín Sucharda.

(foto Sklárna a minipivovar Novosad & syn, repro *Loužnický zpravodaj*)

♦ **HARRACHOV – Třicet let od ukončení těžby**

V pátek 30. září to bylo přesně 30 let, co z harrachovského dolu vyjel poslední rudou naložený hornický vůz.

První zmínky o fluorit-baryt-galenitovém ložisku jsou již z poloviny 17. století. V té době ale nebylo známo žádné použití těchto minerálů. Začátkem 20. století byly dělány pokusy o využití barytu ve sklářském a keramickém průmyslu. Tyto pokusy se však neosvědčily a tak první využití bylo to, že lesní dělníci hraběte Harracha okopávali povrchové části rudných žil a barytem, který má světlou barvu, vysypávali lesní cesty. Nejednalo se tak však o klasickou těžbu.

Doprovodné foto Harrachovský zpravodaj

Po 2. světové válce, v roce 1947, začal systematický průzkum ložiska, který pak pokračoval přípravnými pracemi, a v roce 1957 bylo ložisko předáno do těžby. Postupně bylo ložisko rozfáráno provozním překopem, z něj byla vyhloubena slepá jáma. Ta je 362 metrů hluboká a je z ní vyraženo sedm pater, které jsou od sebe vzdáleny 50 metrů. Hlubinná těžba je všeobecně velmi nákladná. Z dolu je

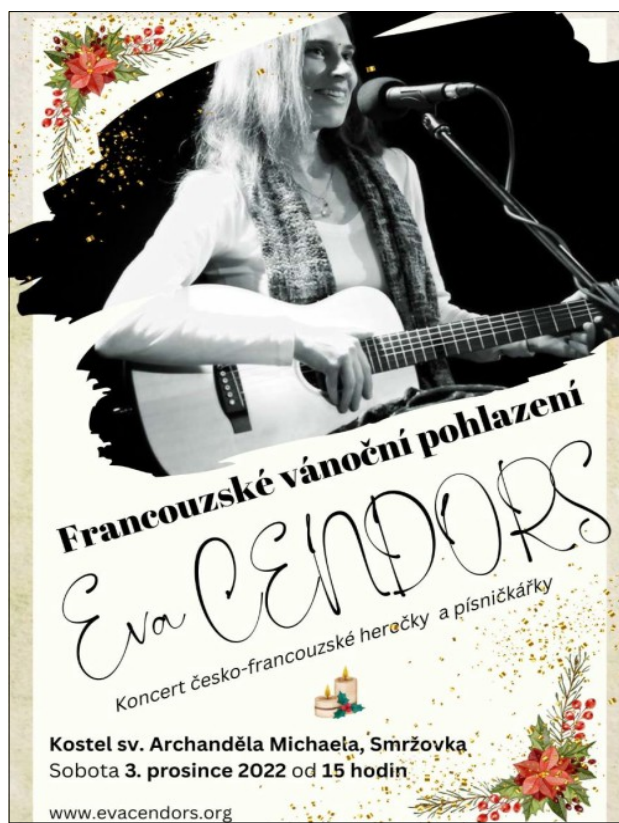
potřeba neustále odčerpávat vodu a celý systém chodeb a komínů větrat. Od počátku byla tedy těžba na harrachovském dole dotována státem.

Po sametové revoluci a následném přechodu na tržní ekonomiku byly dotace zrušeny. Postupně byl realizován útlum rudného hornictví a přesně 30. 9. 1992 byl na zdejším dole vytěžen poslední vůz rudy. Následovala tzv. likvidace dolu – uzavření vstupů do dolu, demolice některých povrchových objektů v areálu dolu a rekultivace terénu. Od poloviny roku 1993 byly v areálu bývalého dolu realizovány různé podnikatelské aktivity, jako například ubytovna, restaurace, velkoobchod potravin, pila, bowlingová herna a tak dále. Následně celý bývalý areál koupila firma ADOS CZ a v některých aktivitách zde pokračovala. Část pozemků byla následně prodána a na nich pak byly postaveny apartmánové domy a sportovní centrum 007. Po roce 2000 pak společnost ADOS CZ koupila i podzemí bývalého rudného dolu. Jednalo se tedy o štolové patro dolu, které jako jediné zůstalo nezatopené. Před vstupem do dolu bylo ve dvou etapách postaveno Hornické muzeum a v březnu roku 2003 bylo i s prohlídkovou trasou v podzemí otevřeno. V prostorách Hornického muzea jsme v pátek 30. září uspořádali setkání, kterého se zúčastnili bývalí havíři a technici z harrachovského dolu, ale také pracovníci tehdejšího vedení Rudných dolů Teplice, pracovníci Českého báňského úřadu z Prahy, Obvodního báňského úřadu a zástupci Báňské záchranné služby. Všichni vzpomínali na dobu před třiceti lety, prošli jsme si také prohlídkovou trasu v podzemí. Zdař Bůh!

Pavel Beneš, Harrachovský zpravodaj

♦ SMRŽOVKA –

♦ **HEJNICE** – Horolezci budou mít symbolický hřbitov na Poustevníkově kameni v Jizerských horách, slavnostně ho odhalí v neděli dopoledne. Pamětní destičku tam budou mít průkopníci lezení v Jizerských horách a další význační lezci, kteří tam zanechali nějakou stopu. Médiím to řekl Zdeněk Melichar za horolezecký oddíl v Hejnicích.

Pamětní destičku tam zatím bude mít deset horolezců. Například Josef "Jozka" Čihula, po němž se jmenuje několik horolezeckých cest v Jizerských horách, nebo Čihulův kamarád Miroslav "Punt'a" Machovič.

V Jizerských horách už jeden památník horolezců je. Jde o žulovou mohylu v Bedřichově, která připomíná tragický osud československé horolezecké expedice z roku 1970 pod nejvyšší peruánskou horou Huascarán.

Asi nejznámější symbolický hřbitov horolezců je u Mariánské vyhlídky u Hrubé Skály. Každoročně se tam koná vánoční bohoslužba za zemřelé horolezce.

Podobnou kapličku mají také horolezci v Adršpachu, chodilo se k ní koncem roku, už si nepamatují, jestli na Silvestra, nebo v jiný den. (Zdroj: Genus)

Poustevníkův kámen na fotografii Tomáše Exnera

♦ Náměstkem pro školství, mládež, tělovýchovu, sport a zaměstnanost v Libereckém kraji bude od 1. prosince bývalý jablonecký primátor Jiří Čeřovský z ODS. Vystřídá stranického kolegu Dana Ramzera, který k 30. listopadu rezignoval poté, co ho zastupitelstvo Frýdlantu znovu zvolilo starostou.

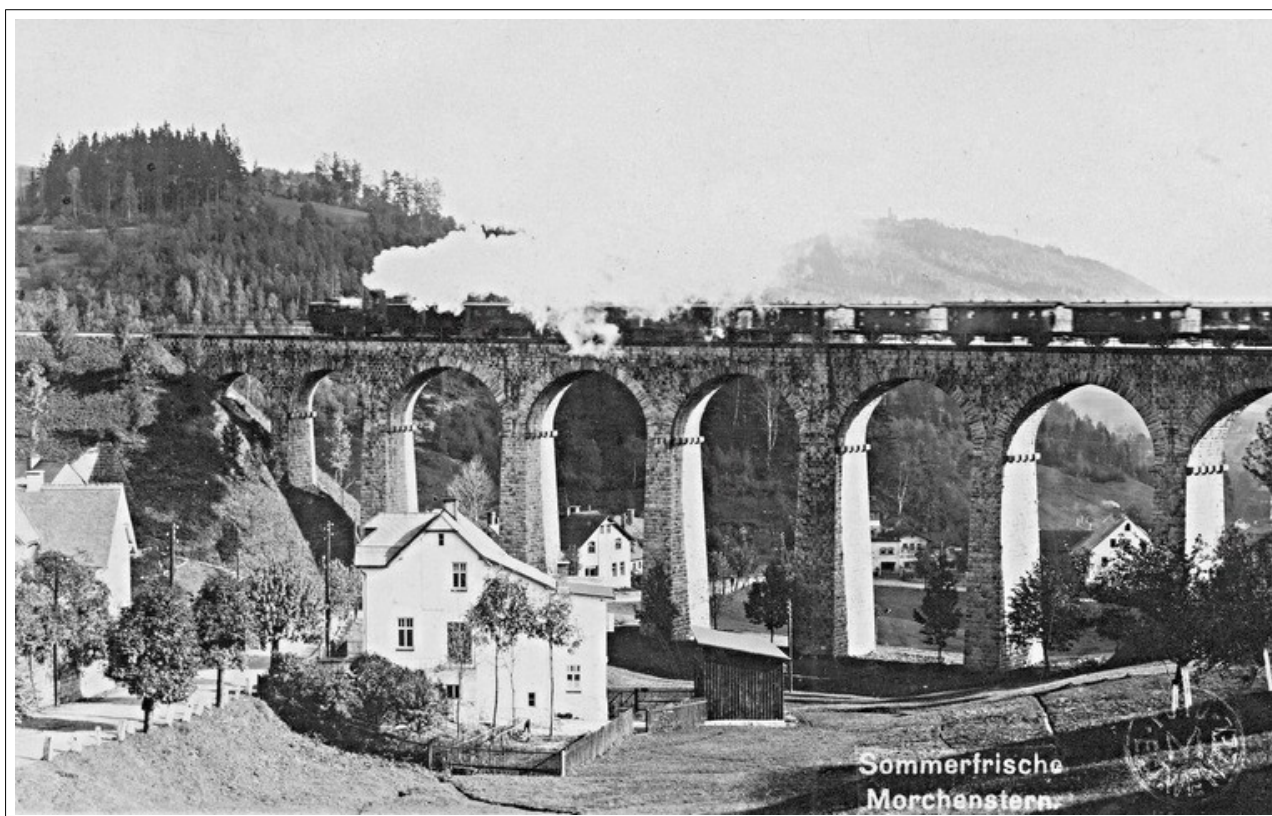

Letecký snímek z roku 1928 shlíží na srdce ponikelského ochotničení – sály rodu Holubců. Dvě větší stavení za kostelem jsou hostinec s původním sálem v podkroví (ochotníci tam hráli 1864–1888) a vpravo od něho nový sál, dnes kancelář družstva (který sloužil Thalii v letech 1888–1952, kdy nešťastně vyhořel).

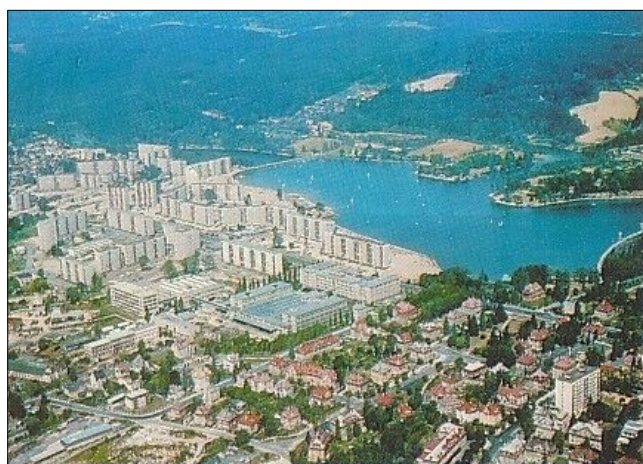
Poniklá. Repro ze zpravodaje *Pod horami*

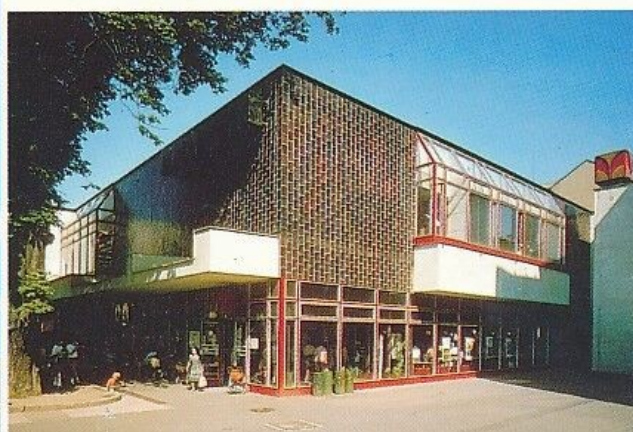
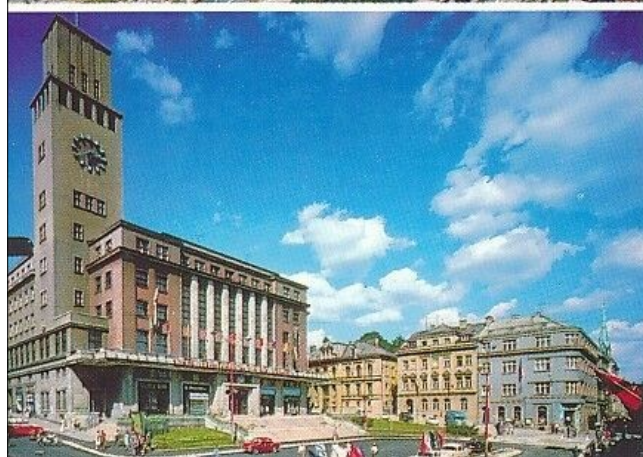
**Semily, svatý Václav
na Riegrově náměstí.
Repro ze *Semilských novin***

Smržovka, 1933. Z facebooku Jiřího Peterky

JABLONEC NAD NISOU

Bez bližších údajů. Zdroj: Jablonec // Gablonz

♦ V leteckém muzeu v Mladé Boleslavi je nová výstava o historii letectví

Letecké muzeum Metoděje Vlacha ve spolupráci s firmou Aeroteam Vsetín pořádají výstavu *Letadla a létání*, která mapuje historii letectví v Československu od začátku minulého století až po současnost.

Součástí nové výstavy jsou i velké panely o historii slavné mladoboleslavské akrobatické čtyřky na letounech JAK 11 (Jaroslav Rákos, Antonín Dytrich, Jaroslav Tomeš, Miroslav Kapras). Antonín Dytrich byl na vernisáži výstavy přítomen osobně. Patronem výstavy je československý kosmonaut Vladimír Remek.

V leteckém muzeu rok 2022 nazvali rokem Metoděje Vlacha, protože právě před 110 lety, 8. listopadu 1912, v Mladé Boleslavi poprvé vzlétl jako první Čech na vlastnoručně postaveném letadle. Osobnost Metoděje Vlacha připomíná i kniha *Touha vzlétnout*, kterou vydalo Muzeum Mladoboleslavska.

Metoděj Vlach (1887 v Říkovicích – 1957 v Sezimově Ústí) byl český konstruktér a cestovatel, první český letec, který letěl letadlem vlastní konstrukce vyrobeným z místních materiálů. Pracoval v Kopřivnici, Mariboru a Štýrském Hradci, než v roce 1908 nastoupil u firmy Laurin & Klement v Mladé Boleslavi, kde se vypracoval z montéra až na dílovedoucího v nástrojárně.

V Mladé Boleslavi intenzivně pracoval na konstrukci letadel. Podle dochovaných záznamů jich sestavil hned několik. První z nich vzniklo v roce 1908, jednalo se o dvojplošník na lyžích. Letadlo nebylo dokončeno, protože Metoděj Vlach nesehnal vhodný motor. Všechny pokusy financoval ze svého montérského platu. Druhé letadlo, rovněž dvojplošník s rozpětím sedm metrů o hmotnosti 350 kg, sestavil v roce 1909. Motor zakoupil u firmy Trojan a Négl v Kolíně, později jej však vyměnil za motor osobního automobilu L&K. Vrtuli vyrobil osobně.

Letadlo bylo schopné krátkých skoků mezi 30 a 50 metry. Pro delší lety chyběla dostatečná stabilita.

Třetí, nejúspěšnější, letadlo vzniklo v letech 1910 až 1912. Byl to celodřevěný jednoplošník o rozpětí deseti metrů, vážící 720 kg. Vrtule měla dva metry, výkon motoru dosahoval 28 kW. První veřejný let se konal 8. listopadu 1912. Po sedmdesátimetrovém rozjezdu se letadlo vzneslo a Vlach uskutečnil první let ve výši 20 metrů, který

Replika z roku 2008

ten den ještě pětkrát zopakoval. Pokaždé letadlo uletělo 300 až 500 metrů. Rychlost dosáhla 100 km/h. Po šestém letu Vlach havaroval a lehce se zranil. Problém nebyl v letadle, které létalo velmi stabilně, jako spíše v nulových pilotních zkušenostech konstruktéra. Vlachovy pokusy ukončila první světová válka.

Kariéra Metoděje Vlacha pokračovala v Písku, kde neúspěšně podnikal. Poté se objevil v továrně na obráběcí stroje Podhajský v pražské Hostivaři. Roku 1924 nastoupil u firmy Wawerka v Lipníku nad Bečvou, kde zavedl výrobu soustruhu s rychlostní skříní a vlastním elektromotorem. Z tohoto místa odešel do strojíren v Orlové, kde zdokonaloval cementářské stroje. Roku 1933 nastoupil u firmy Baťa jako konstruktér v Zlíně a od roku 1941 působil jako ředitel strojíren v Sezimově Ústí.

Kromě letectví se Metoděj Vlach věnoval i zlepšování závodních automobilů jako mechanik několika úspěšných závodníků.

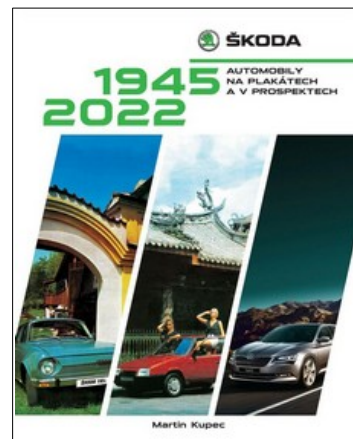
(Zdroje: Pavel Šubrt + Wikipedie)

♦ Škoda po lednovém požáru hal v Mladé Boleslavi je téměř tři miliardy korun. Policie obvinila z jeho založení pětatřicetiletého muže z Českolipska, hrozí mu až 15 let vězení. „Je podezřelý z toho, že založil požár v místě, kde byly uskladněny dřevěné palety. Plameny se rozšířily i na vedlejší výrobní a skladovací halu, kterou požár zcela zničil,“ uvedla krajská mluvčí Vlasta Suchánková.

Požár likvidovalo zhruba 17 hodin přes 100 hasičů a kolem 40 hasičských aut, na několik hodin byl vyhlášen nejvyšší stupeň poplachu. Nikdo nebyl zraněn. Oheň zasáhl průmyslové prostory v Čejeticích, nejvíce dvě výrobní a skladovací haly, které využívá firma Grupo Antolin Turnov, která vyrábí interiérové díly pro automobilový průmysl a je dodavatelem Škoda Auto. V halách byly plastové součásti aut a linky na jejich výrobu. Nedostatek dílů ovlivnil výrobu automobilky. (Simona Knotková, Náš REGION – ČTK)

♦ Ve Škoda Muzeu se prodává publikace Martina Kupce *Škoda – automobily na plakátech a v prospektech, 1945–2022*. Vznikla z jeho sbírek historických plakátů a prospektů naší nejznámější automobilové značky. Kromě muzea se dá koupit na různých portálech i v síti poboček knihkupectví. Cena za knihu je 590 korun, má 400 stran a formát 26x21 cm, vydavatelem je Moto Public.

„To jste mi připomněl vzpomínku, kdy jsem byla poprvé a naposledy za modelku 😊. Já jsem ta s jablky v náručí,“ přiznala se mi ctěná kolegyně z Loužnice Jana Matěásková.

„Naše rodina se dlouhá léta přátelila s vyhlášeným fotografem Libereckého kraje panem Miloslavem Kalíkem, dokonce tento skvělý a velice milý pán učil moji maminku a tchýni na škole bižuterie v Jablonci nad Nisou.

A tento pan Kalík dostal zakázku vyfotit plakát na auta Škoda.

Tak přijel se svojí škodovkou a se svojí úžasnou a laskavou manželkou k nám na zahradu, zaparkoval pod jabloně, vedle zaparkoval svoji škodovku můj dědeček, otevřel kufr a celá rodina jsme jej naplnili jablky.

Nás děti pak maminky oblékly a šlo se na focení... vše jsme zvládli a je z toho jedna krásná památka na milé podzimní odpoledne a na úžasného pana Kalíka, který byl pak také mým fotografem na svatbě (dokonce nebyl líný a jako tělocvikář byl tak houževnatý, že si lehl do příkopu, aby zachytil ten nejlepší snímek svatební kolony... bohužel ležel tam dlouho a kolona nikde, bylo mu to divné... nikdo mu neřekl, že svatební kolona jela na druhou část města...) a fotil hodně uměleckých výtvorů na mojí Alma mater – střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě.

Jeho fotografie Ještědu jsou legendární,“ dodala Jana.

♦ **ARNULTOVICE, NOVÝ BOR** – Od brzkých ranních hodin 30. listopadu zasahovali profesionální i dobrovolní hasiči Libereckého kraje u požáru roubeného domu v Novém Boru-Arnultovicích. Při zásahu zemřel člen jednotky sboru dobrovolných hasičů Skalice u České Lípy. Během hašení požáru se na dobrovolného hasiče zřítla stropní konstrukce. Ostatní zasahující hasiči ho ze sutin vyprostili, okamžitě byla zahájena resuscitace, která byla neúspěšná.

Ministr vnitra Vít

Rakušan vyjádřil lítost nad ztrátou lidského života. „Upřímně mě mrzí, co se při požáru stalo a chtěl bych vyjádřit soustrast rodině a všem pozůstalým.“

Generální ředitel HZS ČR Vladimír Vlček vyjádřil upřímnou soustrast rodině zemřelého hasiče i jeho kolegům. „Hasiči jsou jedna velká rodina a ztráta každého jednoho z nás je velmi bolestná. Chtěl bych připomenout celému národu zásluhy všech dobrovolných hasičů, kteří nasazují život dobrovolně, ve svém osobním volnu. Je mi to moc líto.“

Rodině dobrovolného hasiče, který při zásahu přišel o život, vyjadřuje hlubokou a upřímnou soustrast také Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje. „Žádná slova nemohou dostatečně vyjádřit zármutek, který soucítíme. Rodině a pozůstalým zesnulého hasiče přejeme hodně sil,“ říká Jan Hadrbolec, ředitel Hasičského záchranného sboru Libereckého kraje.

K tragické události se vyjádřil i hejtman Libereckého kraje Martin Půta. „Ztráta života je vždy smutná a bolestivá událost. Bohužel, dnes se taková stala, když ve snaze pomoci druhým zemřel dobrovolný hasič. Upřímnou soustrast rodině, blízkým a všem přátelům. Čest jeho památce.“

Za posledních deset let v České republice přišlo o život při zásazích u požárů celkem 6 dobrovolných a 3 profesionální hasiči.

♦ **RALSKO – Opravené hroby upomínají na oběti prusko-rakouské války**

Vojenské lesy a statky (VLS) opravily 14 historických hrobů u silnice z Mnichova Hradiště do Kuřívod v Ralsku na Českolipsku. Připomínají padlé z prusko-rakouské války v roce 1866. Informoval o tom mluvčí VLS Jan Sotana.

Bitva v Kuřívodech byla prvním větším střetnutím tohoto rakousko-pruského konfliktu, bojovalo zde na 6000 vojáků. „Oběti krvavé bitvy z června 1866 připomíná v Ralsku mimo jiné ojedinělý soubor pískovcových pomníků na hrobech rakouských polních myslivců, kteří tady svedli svůj poslední boj. Pomníky se nacházejí v lese podél silnice na Mnichovo Hradiště a původně tu stály už v roce 1891. V roce 2007 prošly obnovou, za 15 let se však na nich podepsalo počasí a bohužel i vandalství některých návštěvníků lesů,“ uvedl Sotana.

Obnova hrobů stála 360 000 korun, ministerstvo obrany na to přispělo VLS dotací 290 000 korun. Hroby jsou očištěné, zbavené mechu a lišejníků, mají opravené spárování pískovcových dílů i obnovené texty na náhrobcích. „Opraveny a obnoveny byly také chybějící díly, od oplocení po vrcholové kříže,“ dodal mluvčí.

Obdobně vojenské lesy a statky v posledních letech obnovily i další památky v oblastech, které spravují.

„V Ralsku to například byla barokní lesní kaple na Borečku, kterou zničili během svého pobytu v této lokalitě vojáci Sovětské

armády. Na západě Čech u Kyselky na hranici vojenského újezdu Hradiště zase lesníci z resortu obrany obnovili trojici památek z dob lázeňského podnikatele Heinricha Mattoniho – lesní kapli a historickou rozhlednu na vrchu Bučina nad Ohří. Do lesů u obce Kyselka vrátili i repliku lázeňského altánu,“ uvedl Sotana.

Na Šumavě letos podle něj dokončili rekonstrukci historické vodní cesty Želnavský smyk, která spojovala národní technickou památku Schwarzenberský plavební kanál s řekou Vltavou. „V Brdech aktuálně vojenští lesníci rekonstruují ikonický lovecký zámek Tři Trubky, který využívali během první republiky prezidenti T. G. Masaryk a E. Beneš,“ dodal.

♦ Josef Vejvara

Semilský rodák Josef Vejvara (1. prosince 1869 – 14. března 1946, Hradec Králové), musel pomáhat otci v krámku v Podmoklicích a během toho tajně četl staré noviny, do nichž zákazníkům balil zboží. Od třinácti studoval na měšťanské škole v Liberci, aby se naučil německy. Jeho těžké dětství popisuje L. Lukáš v knize *Literární místopis Semilska* takto: „... ze skromných úspor si objednával knihy, schovával je tajně v obchodě a opatroval jmény svých spolužáků, na které

by se mohl vymluvit, kdyby otec knihy našel. To se také jednou skutečně stalo a otec odevzdal knihy domnělým majitelům s nařízením, aby nemátli jeho synovi hlavu. Když otec zpozoroval, že se syn stále věnuje více četbě než obchodu, dal ho do učení v Králové Dvoře. Ale tam svou čtenářskou vášní způsobil více škody než užitku a jeho učebný pán ho poslal domů k otci, u kterého se doučil.“

Vejvara se nakonec stal redaktorem, mj. turnovské *Stráže na severu*, a nakonec *Národních listů*. Pochován je v Semilech. Napsal knihu *Opuštění lidé. Dělnické obrázky z Podhoří* (1893), ve které vylíčil sociální poměry tehdejšího dělnictva ze vsí u Semil – Slané, Bořkova, Podskalí u Benešova, Nedvězího apod. Z rodného kraje čerpal látku i k další knize *Život utrpením* (1893).

/ Marek Sekyra, Františka Dudková Párysová, *Pod horami*; foto KVKLI

archeologické okénko

♦ Archeologové našli v hromadných hrobech v pražském Karlíně kosti stovek vojáků

Na místě bývalého vojenského a evangelického hřbitova v pražském Karlíně, kde by měla příští rok začít růst nová zástavba, probíhá archeologický výzkum. V rámci toho archeologové našli stovky ostatků vojáků z 19. století. Nejvíce těl zde bylo pohřbeno na podzim roku 1813, hřbitov u dnešní Pernerovy ulice fungoval do konce 19. století.

Před samotným zahájením stavby bylo nutné místo bývalého hřbitova prozkoumat týmem archeologů. S tím, že tady najdou těla vojáků, počítali jak archeologové, tak i investor stavby.

„Vědělo se, že tady byl hřbitov. Výzkum zde probíhal už v roce 2013 na jiné části hřbitova. Ten výzkum potvrdil, že i když bylo několik tisíc těl převezeno a přepohřbeno, zejména na Olšanské hřbitovy, tak mnoho dalších tisíc těl zde zůstalo pohřbeno do současnosti,“ sdělil Novinkám archeolog Martin Vyšohlíd. Část, kde nyní probíhá výzkum, bylo podle něj rozšíření hřbitova z roku 1801. „Pohřbívání zde byli pouze důstojníci se svými rodinami,“ popsal Martin Vyšohlíd s tím, že doposud vyzvedli ostatky asi 1200 lidí.

Kromě ostatků z důstojnického hřbitova tu našli i hromadné hroby. „Tomu důstojnickému hřbitovu předcházelo hromadné pohřbívání obětí válečných konfliktů Napoleonských válek, konkrétně z roku 1813. Koresponduje to s dochovanými písemnými zprávami a odpovídá to i stratigrafii z hlediska archeologického,“ popsal Vyšohlíd /na fotce vpravo, s geologem Honzou Zavřelem.

Do hromadných hrobů bylo podle něj uloženo řádově od 20 lidí v těch menších až po několik stovek v těch větších.

„Hromadné pohřby, které zrovna teď rozebíráme a dokumentujeme, tak jsou nejstarší. Domníváme se tedy, že po založení této část hřbitova v roce 1801 ten hřbitov ještě nebyl zaplněn regulérními hroby pro důstojníky a byl tady dostatek volného místa, aby zde mohli pohřbívat i vojáky, kteří zemřeli na zranění nebo na nemoci,“ vysvětlil archeolog, podle nějž šlo o zranění nebo nemoci přivezené z bitev.

„Ti vojáci přežili transport do Prahy, byli tady léčeni v různých provizorních lazaretech, ale i v nedaleké Invalidovně. Mnoho

z nich zemřelo. Písemné prameny hovoří o tom, že během podzimu roku 1813 zde umřelo až tři a půl tisíce vojáků. Pro ně bylo samozřejmě nutné velmi rychle vykopat hroby, aby se dále nešířily epidemie,“ dodal archeolog ze společnosti Archeia.

Archeologové skončí s výzkumem v průběhu listopadu, vrátit se na část pozemku chtějí ještě po Novém roce.

Kosterní pozůstatky v původní poloze z Karlína zamíří po ošetření v laboratoři do antropologického oddělení Národního muzea pro budoucí bádání odborníků. „Kosti v nepůvodní poloze my shromažďujeme a budou přepohřbeny na Olšanských hřbitovech,“ uzavřel Martin Vyšohlíd.

/ Marek Tereba, Novinky

Radek Steska

a ve čtvrtek vyšlo nové **SORry !**

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj